

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hudy Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Horváth Jenő ügyvéd által képviselt alperes ellen biztosítási szolgáltatás nyújtása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 20. napján kelt 24.G.41.188/2012/84. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Kötelezi a felperest, hogy az illetékfeljegyzési jogára tekintettel fizessen meg az államnak, az adóhatóság külön felhívására 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított - a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó - tényállás szerint a felperes 2010. október 20. napján kelt ajánlat szerint ...100 kötvényszámon Házörző Családi Otthonbiztosítást kötött az alperessel a ... Biztosítási Alkusz Kft. közvetítésével. A kockázatviselés helye felperes címe szám alatti ingatlan volt, míg a szerződő fél címeként a 2071 ..., Kölcsey utca 2. számot tüntették fel. Az ajánlat szerint az épület 2010-ben épült, saját használatú, lakóterületen álló, állandóan lakott. Az ingatlanon további építési munkálatok folytak, így HB58/A számon építési-szerelési biztosítás is megkötésre került. Az ajánlatban biztosított vagyonszoportként a lakóépület, lakás 92.500.000,- Ft biztosítási összegben, míg a nem lakáscélú helyiség 52.500.000,- Ft biztosítási összegben került biztosításra. A lakóépületben lévő lakásban található általános háztartási ingóságokat 5.000.000,- Ft-ban, a vállalkozói tulajdont 5.000.000,- Ft-ban biztosították, annak ellenére, hogy az ajánlat szerint vállalkozási tevékenységet az ingatlanban nem folytatnak. A kötvény szerint az épület típusa egyszerű családi ház. A biztosítási szerződés részét képezte a Házörző Családi Otthonbiztosítás Ügyfélértékelő és Feltételek, amelynek 2010. április 1. napjától hatályos rendelkezései tartalmazták, hogy nem állandóan lakott épületnek az az épület (lakás, családi ház, nyaraló) minősül, amelyben nem laknak életvitelszerűen, állandó jelleggel. A vállalkozói tulajdonban lévő vagyontárgynak minősült annak a biztosítási ajánlatban biztosítottként megjelölt vállalkozásnak a tulajdonában lévő vagyontárgy, amelynek a biztosított, vagy a biztosítottal együtt élő családtagja a tulajdonosa, alkalmazottja. A vállalkozói vagyontárgyak csak abban az esetben számítottak biztosítottaknak, ha a lakóépület, lakás állandóan lakott. A biztosítás a tűzkárra, betöréses lopáskárra is kiterjedt. Az Ügyfélértékelő és Feltételek D. pontja értelmében a

rom- és törmelékeltakarítási költségek, oltás és mentési költségek kárenyhítési költségek vonatkozásában a biztosító az épület és az ingóság biztosítási összeg 2 %-áig azokat átvállalja. Az E. - helyesen L. - pont értelmében a biztosítás elvállalása szempontjából minden olyan lényeges körülményt szükséges a biztosítóval közölni, amelyeket ismert, vagy ismernie kellett a biztosítottnak, de legalább azokat, amelyekre a biztosító írásban kérdéseket tett fel. A biztosítási esemény bekövetkezésétől számított öt munkanapon belül bejelentési kötelezettség is terhelte a biztosítottat minden, az ajánlaton és a biztosítási szerződés részét képező egyéb dokumentumban feltüntetett körülmény módosulásában. Az N. pont szerint a biztosító mentesül a kár kifizetése alól, amennyiben a biztosított közlési, változásbejelentési, kármegelőzési, kárenyhítési és kárbejelentési kötelezettségét megsértette, kivéve, ha a biztosított bizonyítja, hogy az elhallgatott, vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.

A biztosított ingatlan mindkét épületét (I. és II. számút) 2010. (helyesen: 2011.) június 10. napján ismeretlenek felgyújtották, erről 2011. június 10. napján 00:08 órakor érkezett bejelentés a ...i Rendőrkapitányság ügyeletére. A helyszínre a tűzoltóság, illetőleg a rendőrség munkatársai kivonultak. A 2011. június 10-i tüzesemény vonatkozásában a rendőrség helyszíni szemlét tartott, erről jegyzőkönyvet vett fel, tanúként hallgatta meg **O. Gy.-t, K. Z.-t, S. I.-t** és a felperest. A ...i Rendőrkapitányság igazságügyi szakértőt rendelt ki a tüzeset körülményeinek kivizsgálása végett. Dr. **J. O.** igazságügyi szakértő megállapította, hogy a helyszíni szemle tapasztalatai, a tanúmeghallgatási jegyzőkönyvek, a fényképfelvételek azt támasztják alá, hogy a tűz egyszerre több helyen következett be, a raktárban, irodában, lépcsőházban. A tűz oka szándékos nyílt láng használata, gyújtogatás volt. A ... Rendőr-Főkapitányság ...i Rendőrkapitányság Bünyügyi Osztálya 13010/2367/2011/bü. számon a nyomozást felfüggesztette 2011. szeptember 30. napján kelt határozatával, mert az elkövetők kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható. A perbeli ingatlanra a felperes férje, **K. Z.** 760584425 számon GB517 jelű építés-szerelés biztosítást kötött a Groupama Garancia Biztosítóval. A szerződésre bejelentett tűzkár alapján a **K. Kft.** részére 22.369.466,- Ft, **K. Z.** részére 1.046.934,- Ft és 64.175,- Ft került kifizetésre. A biztosító a helyreállítási költséget 21.674.466,- Ft-ban, a bontási költséget 680.000,- Ft-ban fogadta el, majd az önrész levonása után 22.358.466,- Ft-ot teljesített, amely összegből 19.369.466,- Ft-ot fizetett ki a felperes részére.

A felperes a kárt bejelentette az alperesi biztosítónak. A felperes biztosítási eseménnyel kapcsolatos követelését a biztosító elutasította, arra hivatkozással, hogy a felperes közlési kötelezettségének nem tett eleget, a perbeli ingatlan nem volt állandóan lakott. Erre tekintettel a biztosítási szolgáltatás nyújtását megtagadta.

A felperes módosított keresetében 84.478.482,- Ft és ennek 2011. június 11. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatai megfizetésére, valamint a perköltség viselésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy a felek között létrejött biztosítási szerződés a Házörző Családi Otthonbiztosítás módosított biztosítási kötvény szerint a kötvény hatályba lépésének napja 2011. május 1. napja volt, azonban a biztosítás 2005. május 1. napján kezdődött. A biztosítás típusa házörző ideál fedezet, így arra az Ideál Biztosítási Védelem vonatkozik. Előadta, hogy a káresemény bekövetkezte után hosszabb ideig folyt a kármentesítés, melynek során egyes vagyontárgyak előkerültek, majd egyes vagyontárgyak tűzben történő megsemmisülése, illetve ellopása derült ki. A felperes érvényes biztosítási szerződéssel rendelkezett a káresemény időpontjában, annak tartalma a felek között nem volt vitás. A biztosítás kiterjedt az I. számú épületre, melynek alapterülete 288 m², alsó szinten nem lakáscélú helyiség, felső szinten lakás, és a II. számú épületre, amelynek alapterülete 212 m², amely alsó szinten nem lakáscélú helyiség, felső szinten lakás. Álláspontja szerint az ingatlanon található két épületet egységes egészként kell kezelni. A káresemény folytán az I. számú épület teljes

egészében megsemmisült, annak készütségi foka 75 %-os volt, ami 66.120.488,- Ft kárértéknek felel meg. Maradványérték nincs, mivel a teljes építményt le kell bontani és nagyobb részét veszélyes hulladékként elszállítani. A téglafalazóblokk sérülés nélkül nem bontható le, így újrahasznosítására nincs lehetőség. Ugyanez vonatkozik a falfödém más elemeire is. Előadta, hogy az I. számú épületben 20.348.360,- Ft értékű, a belső munkák befejezéshez és folytatásához szükséges építőanyagokat tartottak. A beépítetlen anyagokban esett kár 15.846.560,- Ft, így az összkár az I. számú épület vonatkozásában 82.057.048,- Ft. A rom- és törmelék eltakarítási, az oltás és mentés, valamint a kárenyhítési költségek címén összesen 6.076.130,- Ft-ra is igény tartott. A II. számú épületben tűz nem fejlődött ki a kevés gyúlékony anyag miatt, azonban a kialakuló tűz és az elégett szennyezést okozó anyagok, valamint az oltáshoz alkalmazott víz olyan füstöt és kormot keletkeztetett, amely miatt az egész felső szint belső burkolatának vakolatának tisztítása, felújítása vált szükségessé. A II. számú épületbe az elkövető a helyszíni szemle jegyzőkönyve szerint a nyugati udvari erkély ablakának felfeszítésével jutott be betörés útján. A tűz okozását eredményező magatartás mellett az elkövetők egyrészt nagy mennyiségű ingóságot is elloptak és jelentős rongálási kárt is okoztak, amely 5.144.770,- Ft-ban számolható el. Az általános háztartási ingóságok vonatkozásában 5.285.000,- Ft, a vállalkozói tulajdonban keletkezett károk címén szintén 5.285.000,- Ft-ot tartott elszámolhatónak.

A felperes előadta, hogy az ingatlanra a Groupama Garancia Biztosító Zrt. **K. Z.**nal (a felperes férjével) 2013. május 17. napján vagyonbiztosítási szerződést, az I. számú épületre építés-szerelési, míg a II. számú épületre lakásbiztosítást kötött. Az alperes erről a káresemény előtt tudomást szerzett. A felperes az esedékes díj nem fizetésével fel akarta mondani a biztosítási szerződést, azonban az alperes felszólította, hogy a biztosítási díjat a biztosítási év végéig ki kell fizetnie. Az alperes a káresemény után kártérítés megfizetését azért utasította el, mert annak egyik alapfeltételét, a lakottságot nem látta bizonyítottnak, mivel azonban a biztosítási szolgáltatás nyújtását megtagadta, a kettős biztosítottságra vonatkozóan érvénytelenségi ok már nem állt fenn. A Groupama Biztosító 19.369.466,- Ft-ot fizetett a felperesnek, a kettős biztosítást nem a felperes kötötte, így az nem értelmezhető. A felperes az alperessel szembeni keresetét a Groupama Biztosító által a részére fizetett összeg levonásával határozta meg. A felperes előadta, hogy az elkövető a II. számú épületben olyan rongálási károkat okozott, amely az otthont is lehetetlenné tette. A kifizetett biztosítási összeg nem tette lehetővé a tűz előtti állapot helyreállítását. Álláspontja szerint, amennyiben a II. számú épület lakott volt, ezzel a lakottság követelménye az egész ingatlant érintően megvalósult. Az életvitelszerű lakottságot a perbeli ingatlan tekintetében **K. Z.** és **O. Gy.** tanúvallomása is alátámasztja, valamint az a tény, hogy 2010-ben a felperes személyes ingóságait odaszállították, amely teljesen kitölti a folyamatos lakhatás szükségleteit. Álláspontja szerint az életvitelszerű lakottságot számos bizonyíték alátámasztja. Előadta továbbá, hogy az alperesi biztosítóval kötött vagyonbiztosítási szerződés 2005 óta áll fenn. A biztosító megbízottja a helyszínt megsemmisítette, az ingatlanon a felperes már ekkor is építőanyag kereskedelmi tevékenységet folytatott. 2010-ben még csak a II. számú épület állt, az I. számú épület építése 2008-ban kezdődött meg, ezért egészült ki az építés-szerelési biztosítással a felek közötti biztosítási szerződés és ezt vette át a 2010-2011-es biztosítási kötvény. 2005 óta a biztosított ingatlanban egyéb változás nem történt. Álláspontja szerint sem az alperes által kifogásolt építőanyag kereskedelem, sem az úgynevezett asztalosüzem a legkisebb mértékben sem állt összefüggésben a keletkezett kárral, nem hatott közre a biztosítási esemény a tűz okozta kár bekövetkeztében.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a szerződés megkötésével a felperes bízta meg a ... Biztosítási Alkusz Kft.-t. Ennek volt feladata tisztázni a felperesi szándékot és ez alapján a szerződést megkötöni. A ... Biztosítási Alkusz Kft. eljáró ügyintézője által tett nyilatkozatok úgy tekintendők, mintha azt a

felperes személyesen nyilatkozta volna. A biztosító nem köteles vizsgálni a szerződő által tett ajánlatok valóságtartalmát. Előadta, hogy 2011. június 10-én és június 11. napján jelentette be a felperes a káreseményt az alperesi biztosítónak, csak a kárszemle alkalmával derült fény arra, hogy a szerződés nem a valóságos tartalommal jött létre, mivel megállapítást nyert, hogy nem kizárólag lakáscélú ingatlant biztosítottak, így a szerződést felülvizsgálta és 2011. november 7-i dátummal a megkötés időpontjára visszahatóan törölték a szerződést. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes, illetőleg a megbízásából eljáró alkusz cég nem tájékoztatta arról, hogy a területen nem kellőképpen tisztázott módon tűzéptelep működik, amely nem működhetett volna. Amennyiben erről a tényről tájékoztatást kap, nem kötötte volna meg a felperessel a szerződést, ezért azt a Ptk. 210. § és 236. § (3) bekezdése alapján kifogás útján megtámadta. Kifejtette, hogy a tűzéptelep körében elhallgatott körülmény miatt helytállási kötelezettsége alól mentesül. Ezen elhallgatott körülmény közrehatott a káreseményben, mivel a tűzéptelep által felhalmozott forgácsot szórták szét és gyűjtötták meg. Azért is mentesül a helytállási kötelezettség alól, mert a felperes állandóan lakottként jelölte meg az épületben lévő lakást, annak ellenére, hogy a hatóságtól még használatbavételi engedélyt sem kapott, így abban állandó jelleggel ez okból nem lakhatott. Ezt támasztja alá F. G.-nak 2013. február 22-én tett tanúvallomása is. A jogalap vitatása mellett a keresetösszegezésről is vitatta, köztük a rom- és törmeléktakarítás, bontás és kárenyhítés költségeit. A felperes köteles igazolni, hogy a megjelölt ingóságok a tüzesemény bekövetkeztét megelőző pillanatban is az ingatlanban voltak. Hivatkozott továbbá K. Z., a felperes házastársa által a Groupama Garancia Biztosító Zrt.-vel biztosítási szerződés alapján a káreseménnyel kapcsolatban a felperes részére kifizetett biztosítási összegre.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. január 20. napján kelt 24.G.41.188/2012/84. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította és 500.000,- Ft perköltség megfizetésére kötelezte az alperes javára, valamint kötelezte arra, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 1.500.000,- Ft eljárási illetéket.

A határozat indokolásában a Ptk. 536. § (1) bekezdése és 548. §-ainak ismertetése mellett rögzítette, hogy a felek között vagyónbiztosítási szerződés jött létre, amely 2011. június 10. napján a tűzkár időpontjában nem vitatottan fennállt. Nem volt vitatott továbbá a biztosítási esemény megtörténte sem. A bíróságnak elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a biztosítási szerződés alperesi kifogás útján történő megtámadása megalapozott-e. Idézte a Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdését, valamint a Ptk. 236. § (1) és (3) bekezdését, amely alapján megállapította, hogy az alperes az egyéves megtámadási határidő elteltét követően, kifogás útján támadhatta meg a felek közötti biztosítási szerződést. Rögzítette továbbá, hogy az alperesi kifogás tárgyában a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeli ingatlanban építőanyag kereskedés folyt-e, illetőleg, hogy az ingatlan állandóan, életvitelszerűen lakott volt-e. Osztotta a felperes álláspontját, hogy az ingatlant egységes egészként kell kezelni, mivel a felperes az egész ingatlanra kötötte meg a Házörző Családi Otthonbiztosítást az alperessel. A felperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozatai a perbeli ingatlanon folyó építőanyag-kereskedés vonatkozásában egymásnak ellentmondóak voltak. A 3. és 11. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyvekben határozottan kijelentette, hogy nem folyt értékesítési jellegű tevékenység az ingatlanon, tűzéptelepet sem ő, sem más nem működtetett, majd a 2014-ben tartott tárgyalásokon (69. és 83. sorszámu jegyzőkönyvekben) már korábbi nyilatkozataival ellentétesen úgy nyilatkozott, hogy faipari tevékenység, kereskedés mégis folyt az ingatlanban. Mindezekre tekintettel megállapítható volt, hogy annak ellenére, hogy a felperes korábbi vállalkozói vagyónör biztosítása a perbeli ingatlanra megszűnt, ott továbbra is építőanyag kereskedés, vállalkozói tevékenység folyt, ennek ellenére az ingatlanon a felperes Családi Otthonbiztosítással rendelkezett. Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes, illetőleg házastársa K. Z. az ingatlanban életvitelszerűen tartózkodtak-e, és így az ingatlan életvitelszerűen lakottnak minősült-e. Mind a felperes, mind a férje személyes meghallgatásai során ezt támasztották alá. Hivatkoztak arra

is, hogy mindketten a perbeli ingatlanba voltak bejelentve. Az elsőfokú bíróság azonban rámutatott arra, hogy a büntető ügy iratai tartalmazzák a felperes és **K. Z.** nyilatkozatait, amelyből megállapítható, hogy a felperes 2011. július 22-én kelt tanúvallomásának jegyzőkönyve szerint lakóhelyeként ..., Kölcsey utca 2. számot jelölte meg, míg a tartózkodási helyeként rögzítette a perbeli ingatlant, a 2011. július 5. napján kelt, a tűzoltóság irodahelyiségében készült jegyzőkönyvben a felperes lakcímeiként ugyancsak ..., Kölcsey utca 2. szám került feltüntetésre. **K. Z.** a rendőrségi jegyzőkönyvben lakóhelyeként a biatorbágyi címet, tartózkodási helyként azonban a Budapest, X. kerület ... utca 211. számot tüntette fel 2011. július 22-i meghallgatása során. Az elsőfokú bíróság e körben **O. Gy.** egymással ellentmondó vallomásait nem vette figyelembe a bizonyítékok értékelésénél, mivel a felperes és a tanú között több per, illetőleg büntető eljárás van folyamatban, így elfogulatlan tanúnak nem tekinthető, a felperessel haragos viszonyban áll. Emellett **O. Gy.** a rendőrségen és bírósági meghallgatásai során ellenmondó nyilatkozatokat tett a tekintetben, hogy tüzéptelepként működött-e a perbeli ingatlan, ott építőanyag kereskedés folyt-e, továbbá a lakottság kérdésében is. Az ellentmondások tisztázásának megkísérlésekor azonban a tanúvallomást megtagadta. **K. Z.** tanúvallomása alapján sem találta bizonyítottnak az életvitelszerű ott lakást, mivel a tanú elmondása szerint a legszükségesebb dolgai voltak a perbeli ingatlanban, míg személyes dolgait a Budapest, ... utcában tartotta. Az, hogy tisztasági felszereléseit egy neszesszerben Biatorbágyon az ágy mellett tartotta, azt támasztja alá, hogy csak alkalmasszerűen tartózkodott a perbeli ingatlanban. Rámutatott, hogy önmagában az a tény, hogy az ingatlanban tévé, mikrohullámú sütő és egyéb háztartási eszközök voltak, nem támasztják alá, hogy a perbeli ingatlan állandóan életvitelszerűen lakott volt, mivel azt a mindennapi élethez szükséges használati tárgyak jelenléte támasztja alá. Életszerűtlennek ítélte, hogy a felperes valamennyi személyes ruhaneműjét az elkövetők eltulajdonították, míg az ingatlanban tárolt nagy értékű festményekhez, szőnyegekhez nem nyúltak, azokat otthagyták. Nem látta a felperes részéről bizonyítottnak, hogy az általa felsorolt pólók, fehérneműk, ruhanemű, kardigán, pulóver, alkalmi ruha, cipők, papucsok, síruha, bunda, stb. a perbeli ingatlanban voltak a káresemény időpontjában. Megítélése szerint önmagában az, hogy 2010. június 28-án különböző ingóságokat a ..., Kölcsey utca 2. szám alatti ingatlanból a biatorbágyi ingatlanba szállítottak, nem igazolja, hogy majdnem 1 év elteltével a káresemény időpontjában is azok az ingatlanban voltak, és az állandó életvitelszerű ott lakást sem támasztják alá. A rendőrségi helyszíni szemle jegyzőkönyve szerint a szekrények üresen álltak, keresgélésre semmi nem utalt. A fényképfelvételek iroda, raktár jelleget mutattak, azokon a felperes személyes használati tárgyai nem láthatók. Ezeket a részletes helyszíni szemle jegyzőkönyve sem tartalmazza. Az állandó életvitelszerű lakottság kérdését illetően a bíróság a felperes ellentétes személyes nyilatkozataival szemben **F. G.** tanúvallomását fogadta el, figyelemmel a rendőrségi fényképfelvételekre és a ...i Rendőrkapitányság helyszíni szemléjéről készült jegyzőkönyvére. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a biztosítási ajánlat a felperes személyes nyilatkozatának tekintendő. Az ajánlatot a felperes írta alá, az abban foglaltakat elismerte, így az állandó lakottságot is és azt is, hogy vállalkozási tevékenység az ingatlanban nincs, ezért álláspontja szerint a felperes nem hivatkozhat arra, hogy tévesen került kiállításra a kötvény, mivel e tárgyban a szükséges kiigazítási, helyreigazítási nyilatkozatait nem tette meg. Az alperesi biztosító így az állandó lakottság kérdése tekintetében tévedésben volt, ami lényegesnek tekinthető. A biztosító kockázatvállalásának szempontjából nyilvánvalóan lényeges körülmény, hogy az ingatlanon állandó jelleggel életvitelszerűen lakott-e vagy sem, ahogyan lényeges körülménynek minősül az is, hogy azon az ingatlanon, amelyre a felperes családi otthonbiztosítási szerződést kötött, milyen tevékenységet folytat. Nyilvánvalóan magasabb kockázati kategóriába tartozik az az ingatlan, amely állandóan nem lakott, és amelyben kereskedelmi, vállalkozói tevékenység folyik. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes megtámadási kifogását a biztosítási szerződés érvénytelensége vonatkozásában megalapozottnak találta.

Az elsőfokú bíróság idézte még a Ptk. 540. § (1), (2) és (3) bekezdéseit a biztosítottnak a

szerződéskötéskor fennálló minden lényeges körülményre vonatkozó tájékoztatási kötelezettsége és a lényeges körülmények változásának bejelentésére vonatkozó kötelezettsége tekintetében. Idézte a (3) bekezdést, amely értelmében a biztosító kötelezettsége nem áll be a közlésre, illetve a változás bejelentésére irányuló kötelezettség megsértése esetén, kivéve, ha bizonyítják, hogy az elhallgatott, vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében. Ismertette a Házörző Családi Otthonbiztosítás ügyfél tájékoztató és feltételek L. és N. pontjait a közlési kötelezettségre és változás bejelentési kötelezettségre vonatkozóan, amely a biztosító mentesülésének feltételeit rögzíti. Az elsőfokú bíróság ennek alapján osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy az építőanyag-kereskedés folytatását a perbeli ingatlanon a felperesnek be kellett volna jelentenie az alperes felé, ami nem történt meg. Az építőanyag kereskedelem, az ingatlanon tárolt nagy mennyiségű építőanyag, tüzelő anyag és éghető anyag hozzájárult a perbeli káresemény bekövetkeztéhez, és a kár mértékét az nagyban befolyásolta, ezért álláspontja szerint a biztosító mentesülése ezen az alapon is fennáll. Rámutatott továbbá, hogy a kereseti követelés összecszerúsége sem nyert bizonyítást a felperes részéről, amely őt terhelte. Utalt arra, hogy a perbeli ingatlanon folyó építési, szerelési munkálatok, értékesítési tevékenység indokolja közüzemi szolgáltatás igénybevételét. A felperes keresetét ennek alapján elutasította és mint pervesztes felet kötelezte a perköltség viselésére.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és közbenső ítélettel annak megállapítását kérte, hogy az alperes a bekövetkezett káresemény miatt mint vagyonbiztosító helytállni tartozik, valamint kérte, hogy a bíróság az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasítsa, és az alperest marasztalja perköltségben.

Arra hivatkozott, hogy a bíróság ítélete nem felel meg a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek, az egyes bizonyítékok értékelése és mérlegelése nem okszerű. Ha a bizonyíték a felperesi álláspontot támasztotta alá, akkor azt indokok kifejtése nélkül életszerűtlennek találta, és elutasította, míg számos egyéb kérdésben a Pp. 164. § (1) bek. rendelkezése ellenére az alperest terhelő bizonyítási kötelezettséget megfordította, és a bizonyítottság hiányát a felperes terhére, az alperes javára értékelte. Utalt a bíróságnak a bizonyítási kötelezettségre vonatkozóan adott, a 20. számú jegyzőkönyvben rögzített tájékoztatására, amely szerint az alperesnek kellett bizonyítania a biztosítási szerződés érvénytelenségét, azt hogy a biztosított építmény nem volt életvitelszerűen lakott, és hogy a felperes nem tett eleget változás bejelentési kötelezettségének. Nyomatékosan hivatkozott az elsőfokú eljárás során benyújtott 2014. november 4-én kelt összefoglaló előkészítő iratában kifejtettekre. Hangsúlyozta, hogy a keresetlevélhez benyújtott iratokból kitűnően a felek között 2005. és 2010. között „Vagyonőr vállalkozási biztosítás” volt érvényben, amely eleve igazolja, hogy alperesnek tudomása volt arról, hogy az ingatlanban a felperes vállalkozási tevékenységet folytat, ezért nem igaz, hogy a felperes a biztosítási jogviszony kezdetétől félrevezette volna az alperest. Utalt az „Ügyféltájékoztató és feltételek” kiadvány tekintetében arra, hogy az nem használatbavételi engedély kiadását követeli meg, ezért nem helytálló a bíróságnak az az érvelése, hogy a biztosítási szerződés létrejöttének feltétele lenne a használatbavételi engedély kiadása. Álláspontja szerint a bíróságnak a Ptk. 236. § (3) bekezdésére hivatkozása sem helytálló. Az alperes a 2012. szeptember 17-én kelt beadványban leírtak ellenére a szerződés érvénytelenségének megállapítására viszontkeresetet nem nyújtott be, másrészt a tűz 2011. június 9-i dátumához képest a 2012. szeptember 17-én történt jogérvényesítés az 1 éves határidőn túl történt. A megtámadásra vonatkozó alperesi nyilatkozatot nem lehet keresetnek tekinteni, azt a bíróság sem tekintette annak. Az egy éves megtámadási határidőt a per megindulása sem szakította félbe, így az alperesnek a 2015. január 6-i tárgyaláson megerősített kifogása elkészt. Vítatta azt az ítéleti megállapítást, hogy a biztosító nem köteles vizsgálni a szerződő által tett ajánlatok valóságtartalmát, mivel a biztosító jogosult volt ennek az ellenőrzésére és

számonkérésére. Iratellenesnek találta azt az ítéleti megállapítást, hogy az alperes csak a káresemény után szerzett arról tudomást, hogy nem kizárólag lakáscélú ingatlant biztosítottak, mivel a biztosítási kötvény is rögzíti a nem lakás célú épületet, amely 62.500.000,- Ft értékben volt biztosítva. Tévesnek minősítette azt a megállapítást az ítéletnek, hogy a szerződés megkötésekor a felperes elhallgatta a vállalkozási, kereskedelmi tevékenység folytatását, mivel a kötvény 5.000.000,- Ft összegig biztosította a vállalkozói tevékenység, illetve vagyoni összefüggésében keletkezett kárt. Előadta, hogy a felperes korábbi ellentétes nyilatkozataira tekintettel a bíróság nem hivatkozhat arra, hogy a későbbi nyilatkozatát sem fogadja el. Minden alapot nélkülözőnek találta azt a megállapítást az ítéletnek, hogy a kötvény kiadására a helyszín ismerete nélkül került sor, feltételezve, hogy az ajánlat hamis. Megjegyezte, hogy az alkuszi képviselője, aki a kötvényt kiállította, az akkori biatorbágyi polgármester azóta elhunyt házastársa, Safrek Györgyi volt, aki a helyi viszonyokat jól és pontosan ismerte. A biztosítási szerződés megkötését követően felperest adatközlésre nem hívták fel, így mindezek alapján a szerződés megkötésekor a felperes a biztosítót nem tévesztette meg, erre az alperes nem hivatkozhat. Ezt az alperes az elsőfokú eljárásban nem tudta bizonyítani. Megalapozatlannak és tévesnek minősítette, hogy a bíróság a kereskedelmi tevékenység folytatását olyan ténynek és körülménynek tekintette, amely közrejátszott a káresemény, konkrétan a tűz kialakulásában. A helyszíni szemle során készített fotók igazolták, hogy az udvaron tárolt építőanyagoknak a tűz kialakulásában nem volt szerepük, azok kárt nem szenvedtek. A tűzvizsgálati jegyzőkönyv bizonyítja, hogy a tűz az I. számú épület emeleti részén keletkezett, és az ott tárolt, az építkezés folytatásához szükséges anyagok kaptak lángra és égtek el. A felperes nem állította, és erre bizonyíték sem merült föl, hogy az I. számú épületben kereskedelmi tevékenységhez tartozó anyagokat tároltak volna, főleg nem olyanokat, amelyeknek a tűz terjedésében szerepe lett volna. Kifogásolta, hogy az ítélet indokolása annak részletes kifejtését mellőzve utal arra, hogy a kereskedelmi tevékenység általában nagyobb kárveszélyt jelent. Ezt egyértelműen vitatta, sőt ennek fordítottját állította. Álláspontját azzal indokolta, hogy a kereskedelmi tevékenység folytatása során reggel 7.00 és este 18.00 óra között az ingatlan őrzés alatt áll, szemben egy családi házzal, amely ez idő alatt üres. Utalt arra, hogy az építőanyag-kereskedelmi tevékenység nem olyan ok, amely a biztosítás tartalma alatt ne lenne folytatható, így erre a felperesnek változás bejelentési kötelezettsége sem volt. Az alperes által asztalosüzemnek nevezett tevékenységet illetően előadta, hogy a fényképek bizonyítják, hogy egy szalagfűrész és egy kombinált gyalugép jelentette mindössze az alperes által asztalosüzemnek tekintett tevékenységet, amelyet a felperes az I. számú épület faanyagának megmunkálásához használt fel esetenként, de az asztalosipari tevékenység sem esett tilalom alá.

Az életvitelszerű lakottság kérdésében hangsúlyozta, hogy e hiány bizonyítása az alperest terhelte. Kiemelte, hogy a CD lemezen csatolt, a nyomozóhatóság által készített fotók teljes mértékben és részleteiben is ellentmondanak a bíróság megállapításainak és következtetéseinek. Kétségesnek találta **F. G.** magánnyomozó tanúvallomásának bizonyító erejét, arra hivatkozva, hogy az alperes fizetett megbízottjaként jóval a tüzeset után végzett magánnyomozást, így annak objektivitása kétséges. Külön kiemelte **O. Gy.** tanúvallomásának kizárását, amellyel szemben hivatkozott a bíróság által tanúként kihallgatott két rendőr vallomására, akik **O. Gy.** a tűz eloltása utáni órákban hallgatták meg, mely tanúvallomások megerősítették, hogy **O. Gy.** a valóságnak megfelelően adta elő a tényeket. Ilyen előzmények mellett a bírói mérlegelés hibájának találta, hogy **O. Gy.** vallomását a bizonyítékok köréből kizárta. Kifogásolta a bíróság megállapítását a II. számú épület felső szintjére vonatkozóan, amelyet raktár és iroda kinézetűnek minősített, mivel a felső szinten a mindennapi otthagás nyomait rögzítették a helyszínen készült fotók, amelyek az állandó lakáskénti használatot bizonyítják. Az áramdíj mértéke tekintetében is kifogásolta a bíróság mérlegelését, és azt, hogy figyelmen kívül hagyta a rendszeres vízfogyasztást, a tv, a vezetékes telefon és internet használatát. Ugyancsak vitatta a bíróságnak arra való utalását, hogy a berendezési tárgyak, bútorok,

eszközök 2010. június 28-i ingatlanba szállítása ellenére nem igazolt, hogy azok a káresemény időpontjában is az ingatlanban voltak. A felperes lakcímkártyája 2010. április 13. napjától tartózkodási helyként tüntette fel a Biatorbágy, ... u. 36. szám alatti ingatlant, ami azonban a tűz miatt teljes mértékben lakhatatlanná vált, így a felperes a tüzesemény után visszakényszerült a pátyi lakásába, így ezt követően már tartózkodási helye is az volt, ezért vitathatónak találta a bíróság indokolását a lakcímrre vonatkozó jegyzőkönyvben rögzített adatok tekintetében. Okszerűtlennek minősítette a bíróság értékelését **K. Z.** nyilatkozata, valamint a helyszíni szemle során tett azon megállapítás körében, miszerint a helyszíni szemle során a szekrényeket a szemle üresen találta. Utalt arra, hogy a felperes bejelentette a lopáskárt a nyomozóhatóságnak, míg a bíróságnak nincs semmilyen jogi, illetve ténybeli alapja, hogy a felperes által bejelentett kárlistát kétségbe vonja. Érvelése szerint a nyomozóhatóság által készített fényképek a felső lakószintről nem felelnek meg a bíróság megállapításainak, vélhetően összekeveri a II. számú épület földszintjének képeit az emeleti képekkel. Kifogásolta az ítélet értékelését a tekintetben is, hogy a kereskedelmi tevékenység és keletkezett kár közötti összefüggést állapította meg. Ismételten hangsúlyozta, hogy az I. számú épületben, csak annak további befejezéséhez szükséges anyagok voltak, és fotók igazolják, hogy az épület mellett tárolt faanyag nem gyulladt meg. Semmiféle olyan építő- és tüzelőanyagról nem lehet szó, amely a tűz keletkezéséhez, kiterjedéséhez hozzájárult volna. Hangsúlyozta, hogy még abban az esetben is, ha az építőanyag kereskedést be kellett volna jelenteni, az nem hatott közre a kár bekövetkezésében. A gyűjtogatáshoz használt forgáccsal összefüggő következtetésre előadta, hogy csak a II. számú épület sikertelen felgyújtásának módszeréből feltételezték, de nem bizonyították, hogy az I. számú épületnél égésgyorsítónak és serkentőnek faforgácsot használtak volna fel. A tűzvizsgálat csak az olajszármazék, feltehetőleg gázolaj felhasználását feltételezte. Érvelése szerint az alperes az általa kifogásolt asztalosipari munkával kapcsolatban a jogellenességet és a káreseménnyel való összefüggést nem tudta bizonyítani, illetőleg felperes bizonyította azt, hogy ez a tevékenység nem volt összefüggésben a keletkezett kárral. A kár mértéke körében hangsúlyozta, hogy a felek egységesen azzal a kérelemmel fordultak a bírósághoz, hogy először a jogalap kérdésében döntsön, és egészen 2014. októberéig a kár összegszerűsége nem volt a peres felek közötti vita tárgya.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesnek a felmerült másodfokú perköltségekben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság terjedelmes, mindenre kiterjedő bizonyítási eljárás lefolytatása után hozta meg a felperes keresetét elutasító ítéletét. A rendelkezésre álló bizonyítási anyagból egyértelműen megállapítható, hogy az ítélet alapjául szolgáló tényállást az elsőfokú bíróság törvényszerűen, a mérlegelése alapjául szolgáló tények okszerű indokolásával állapította meg, és ennek eredményeként hozta meg az elutasító ítéletet. Álláspontja szerint a bíróság **O. Gy.** egymásnak ellentmondó vallomásait helyesen értékelte. Kiemelte az itatok között elfekvő ... Kft. általa megbízott cég részletes összefoglaló jelentését. Az állandó ottlakás hiányának tényére vonatkozó bizonyítási kötelezettség körében hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló bizonyítási anyag egyértelműen alátámasztja, hogy a nappali időszakban, amikor a tűzéptelep ténylegesen üzemelt, a felperesek ott tartózkodtak, azonban üzemzárást követően az ingatlanból mindenki eltávozott. Köztudomású tényként rögzítette, hogy betörést, gyűjtogatást vagy bármilyen szándékos jellegű rongálást nem a nappali, hanem az éjszakai órákban szoktak végrehajtani. Vitatta a fellebbezésben a kereskedelmi és asztalosipari tevékenység folytatására és bejelentési kötelezettség elmulasztására vonatkozó okfejtést, mivel a rendőrségi és tűzoltósági vizsgálat dokumentumai alapján, egyértelműen megállapítást nyert, hogy a felgyújtott helyiségekben nagy mennyiségű fűrészpör szétszórására került sor, és ezen gyúlékony anyag szándékos meggyújtása eredményezte a tüzet. Az elsőfokú ítélet ténymegállapításait erősíti - álláspontja szerint - az a körülmény, hogy a gyűjtogatást megelőzően csupán a felperes által feltüntetett ruházati cikkek tűntek el a lakásból, míg

az ott lévő egyéb, jelentősebb értéket képviselő ingóságok eltulajdonítására nem került sor. A felperes a fellebbezésében ezzel kapcsolatban kifejtett tényelőadásai nem alkalmasak az elsőfokú ítélet megalapozatlan voltának alátámasztására.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az ítélet tábla elsőként rögzíti, hogy a tárgyaláson az alperes által csatolt okirati bizonyítékot - az ... Kft. vizsgálati anyagát - a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében mint új bizonyítékot nem lehetett figyelembe venni, mivel az az elsőfokú eljárás során is az alperes rendelkezésére állt, ennek ellenére azt korábban nem csatolta.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállást helyesen állapította meg, és érdemben helytálló döntéssel utasította el a felperes keresetét.

A másodfokú bíróság elsődlegesen kiegészíti az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást azzal, hogy a 2010. október 20. napján kelt ajánlatra tekintettel a felek a már 2005. május 1-től fennálló Házörző Családi Otthonbiztosítást módosították 2010. október 21-től a módosított ajánlat és az ennek alapján létrejött módosított kötvény szerint. Az eredeti szerződés bázis módozatra, a Biatorbágy, ... utca 17-21. alatti, a perbelivel megegyező sarokingatlanra vonatkozott, amit 173,7 négyzetméter alapterületű régi típusú családi ház épületként jelöltek, valamint rögzítették, hogy az ingatlan állandóan lakott és bérbe van adva. Emellett nem lakás célú helyiség és általános háztartási ingóság, valamint vállalkozói tevékenység, vagyontárgy nem került biztosításra. Ehhez képest a 2010. október 21-i módosítás eredményeként a biztosítás ideál módozatúra változott, kockázatviselés helyeként a Biatorbágy, ... utca 36. alatti, 2010. évben új építésű, saját használatban álló, állandóan lakott épület, illetve lakóépület családi ház került megjelölésre, ami a perbeli ingatlanon található mindkét épületre, az 500 m² alapterületű lakott és 500 m² nem lakás célú helyiségre egyaránt kiterjedt. A biztosítás a HD 58/A. záradék alkalmazásával egészült ki. A kötvény szerint az alperes az általános háztartási ingóságot 5.000.000,-Ft-ban, a vállalkozói vagyontárgyakat ugyancsak 5.000.000,-Ft-ban biztosította (felperes 32. sorszámú előkészítő irata 2. oldal, és 23/A/1.). A felek egyező előadása (30. sorszámú jkv. első, második oldal) szerint az így módosított biztosítási szerződésben foglalt összegeket indexálta a biztosító a 2011. április 12-ei kötvény kiállításával. Korábban, a felperes által működtetett tűzéptelepre vonatkozóan 2005. július 8-ai kockázatviseléssel jött létre Vagyonőr Vállalkozói Vagyonbiztosítás a felperes és az alperes között (23/A/2.), ami 2009. június 1. napján díj nemfizetés miatt megszűnt (1/F/9.).

A perbeli jogvita során a felek között így létrejött, majd 2010 októberében módosított Családi Otthonbiztosítás alapján kellett vizsgálni a biztosító helytállási kötelezettségét. A biztosítással kapcsolatos részletes feltételeket a 2003. június 15-től hatályos, illetőleg 2010. április 1-től módosult Házörző Családi Otthonbiztosítás ügyféltájékoztató és feltételek határozták meg.

A fellebbezésben írtakkal ellentétben az elsőfokú bíróság az alperes védekezésében előadott tűzép telepkénti működésre és az állandó életvitelszerű lakottságra vonatkozó tényekre figyelemmel a Ptk. 210. § és 236. § (3) bekezdése alapján helytállóan vizsgálta elsőként az alperes megtámadási kifogását. A felperes tévesen hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy az alperesnek a Ptk. 236. § (2) bekezdés szerinti jogai érvényesítéséhez viszontkeresetet kellett volna előterjeszteni, illetve ennek hiányában a kifogás elkésett.

A Ptk. 210. § (1) bekezdése értelmében a szerződés megkötése szempontjából lényeges körülmény tekintetében fennálló tévedés esetén a fél a szerződési nyilatkozatát megtámadhatja, amelynek

határidejét a Ptk. 236. § (1) bekezdése egy évben határozza meg, amely a (2) bekezdés a) pontja szerint a tévedés felismerésekor kezdődik. A (3) bekezdés kimondja, hogy a megtámadásra jogosult a szerződésből eredő követeléssel szemben megtámadási jogát kifogás útján akkor is érvényesítheti, ha a megtámadási határidő már eltelt. Ez a rendelkezés éppen azt a lehetőséget biztosítja a szerződő félnek, hogy az egy éves határidő eltelte esetén is az adott jogviszonyból eredő követeléssel szemben az érvénytelenségre hivatkozhat, amely nem tekinthető egyenértékűnek a szerződés megtámadásával. Annak eljárásjogi természete - ahogyan azt az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 9.a) pontjához fűzött indoklás is rögzíti - pusztán védekező jellegű, amiből következően korlátozott hatályú, legfeljebb a kereseti követelés elutasítását eredményezheti, de nem vezethet a felperes marasztalására. A megtámadási kifogás előterjesztésének nincs határideje, az arra jogosult fél a megtámadási határidőt követően a perben terjesztheti elő az adott jogviszonyból eredő követeléssel szembeni védekezésként. A perbeli esetben is ez történt az alperes részéről, viszontkereset előterjesztése nélkül, védekezése körében - kifogásként - hivatkozott a felperes megtévesztő magatartására.

A másodfokú bíróság azonban nem értett egyet az elsőfokú bíróság által az alperes megtámadási kifogása körében elfoglalt jogi állásponttal, valamint az ítélet azon megállapításával, amely arra utal, hogy a megalapozott megtámadási kifogásra figyelemmel a Ptk. 237. § (1) bekezdése alkalmazandó, figyelemmel a fentiekben ismertetett PK vélemény 9.a) pontjában foglaltakra.

Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben a felek közötti Családi Otthonbiztosításra tekintettel a Ptk.-nak a biztosításra vonatkozó közös szabályait, illetőleg a vagyonszámításra vonatkozó rendelkezéseit kellett alkalmazni. Az elsőfokú bíróság is helyesen idézte a Ptk. 536. § (1) bekezdését, valamint az 548. §-át, továbbá a sikeres megtámadási kifogás ellenére az 540. § (3) bekezdése alapján az alperes biztosító mentesülését is megalapozottnak látta az építőanyag kereskedés folytatása felperes általi bejelentésének elmulasztása miatt.

A Ptk. 540. § (1) bekezdése értelmében a biztosított a szerződéskötéskor köteles a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges minden olyan körülményt a biztosítóval közölni, amelyeket ismert vagy ismernie kellett. A (3) bekezdés szerint a közlésre, illetőleg a változás bejelentésére irányuló kötelezettség megsértése esetén a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve ha bizonyítják, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges körülmény, melyet a biztosított ismert vagy ismernie kellett, biztosított általi elhallgatása vagy téves közlése, azaz a biztosított közlési és változásbejelentési kötelezettségének megszegése esetén a Ptk. 540. § (1) és (3) bekezdéseiben foglalt speciális szabályok megelőzik a Ptk. 210. §-ának (4) bekezdésében foglalt általános szabályok alkalmazását, azonban nem kizárt a biztosítási szerződés Ptk. 210. § (4) bekezdése alapján történő megtámadásának lehetősége sem, amennyiben a biztosított magatartása következtében olyan információ hiányában szerződött a biztosító, amely az egész szerződési akaratára is kihatással volt (BH 2004/361.). Ezért, ahogyan azt a BDT 2013/2894. számú eseti döntésében a Győri Ítéletábra kifejtette, az ilyen jellegű tényállásoknál problematikus lehet annak egzakt módon történő elhatárolása, hogy az adott biztosítási szerződés típusnál mely körülmény tekintendő a biztosítás egészének elvállalása szempontjából lényegesnek, és melyek azok a körülmények, amelyek ugyan a biztosítás elvállalása szempontjából lényegesek, de már a biztosító szerződéskötési akaratára olyan értelemben nincsenek kihatással, hogy az a szerződés megtámadását lehetővé tennék. Az adott ügyben a biztosítandó épület állagára vonatkozó körülmény bejelentésének elmulasztása esetén az ítéletábra arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kockázatvállalás lényegi elemével bíró biztosítási szerződés esetén a biztosított tájékoztatási, közlési- vagy változásbejelentési kötelezettségének elmulasztása a Ptk. 540. § (3) bekezdésében írt,

a biztosítási szerződésekre irányadó speciális jogkövetkezmény alkalmazására ad lehetőséget, azaz a biztosító a felelősség alól mentesülhet.

A perbeli esetben a Fővárosi Ítéltábla maga is osztotta ezt az álláspontot, mivel az ingatlan életvitelszerű állandó lakottsága, valamint az ingatlanon folytatott építőanyag kereskedelem és asztalosipari tevékenység ugyan lényegesnek tekinthető, amelyre vonatkozóan a biztosított tájékoztatási kötelezettsége fennáll, azonban az elsősorban a biztosító kockázatvállalásának mértékére van kihatással, és annak elhallgatása, vagy az állandó lakottságot illetően a biztosító téves tájékoztatása nincs kihatással a biztosítás egészének elvállalására. Ezt támasztja alá, hogy a felek között 2005. május 1-től 2009. június 1-ig Vagyonőr Vállalkozói Vagyonbiztosítás állt fenn éppen a tűzép telepként működő ingatlanra, továbbá a szerződés feltételeit részletező 2003. június 15-től érvényes ügyféltájékoztató és feltételek B. része a biztosított vagyonszociális körében azt rögzíti, hogy lakatlannak minősülő épület csak pótdíj ellenében biztosított, azaz a biztosító mind a tűzép telepként működő ingatlanra, mind a lakatlan lakóépületekre is köt biztosítást, azonban eltérő kockázattal és eltérő díj mellett. Ez pedig azt jelenti, hogy az ebben való tévedés vagy a biztosított nem tényszerű közlése, illetve a változás bejelentésének elmulasztása nem a szerződés érvénytelenségét, hanem a biztosító Ptk. 540. § (3) bekezdés szerinti mentesülését eredményezheti.

A felperes fellebbezésében helyesen emelte ki, hogy a bíróság e körben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a feleket terhelő bizonyítási kötelezettség körét helyesen állapította meg, és a 20. sorszámú jegyzőkönyvben a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján megfelelő tájékoztatást adott.

Az ítéltábla álláspontja szerint a törvényszék a helytálló kioktatást figyelembe véve értékelte a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat és nyilatkozatokat. A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok értékelése okszerű volt és a bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően indokolta, hogy az egyes bizonyítékokat milyen szempontok alapján, hogyan értékelte, indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A másodfokú bíróság mind az építőanyag kereskedés folytatására, mind pedig a perbeli ingatlan életvitelszerű állandó lakottságára vonatkozóan osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket, azzal teljes körűen egyetértett. A felperes fellebbezésében előadottak alapján nem látott lehetőséget a bizonyítékok felülmérlegelésére.

A törvényszék helytállóan rögzítette, hogy az alperesnek kellett bizonyítania a Ptk. 540. § (3) bekezdése és az ügyféltájékoztató és feltételek N. és L. pontjában foglaltak alapján a biztosítási szerződés érvénytelenségét, továbbá hogy a biztosított építmény nem volt életvitelszerűen lakott, és hogy a felperes változásbejelentési, illetőleg közlési kötelezettségének nem tett eleget, míg a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a biztosító az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a szerződéskötéskor ismerte, vagy hogy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.

Rögzíti a másodfokú bíróság a felperes hivatkozásával szemben, hogy mind a 2010. április 1-től hatályos, mind a 2003. június 15-től érvényes ügyféltájékoztató és feltételek azonosan szabályozták e kérdést. Az utóbbi a B. pontban - megjegyzés rovatban - azt rögzítette, hogy a biztosítás csak rendeltetésszerűen használatba vett épületekre terjed ki, a bővítés, építés, átépítés alatt álló épületek, épületrészek csak külön megállapodás alapján biztosítottak. Lakatlannak minősül az az épület, amelyben nem laknak életvitelszerűen állandó jelleggel. Ugyanezt tartalmazza a módosítás idején hatályos ügyféltájékoztató is.

Az elsőfokú bíróság a tüzeset után közvetlenül a rendőrség által felvett helyszíni szemle jegyzőkönyve, az ott elfekvő tanúvallomások, a helyszínről készült fényképek alapján helytállóan állapította meg, hogy az ingatlan a biztosított szerződés szerinti közlésével ellentétben életvitelszerűen állandó jelleggel nem volt lakott. A fényképfelvételeket és a szemle jegyzőkönyveit F. G. tanúvallomása is alátámasztotta, aki a bíróság előtti nyilatkozatában ezt megerősítette (23. jkv.

3. oldal). A 13010/2367/2011/bü. ügyszámú, a ... Rendőrkapitányság ...i Rendőrkapitányságának Bűnügyi Alosztálya által 2011. június 10-én 0 óra 35 perckor felvett jegyzőkönyvnek az elsőfokú bíróság által idézett megállapításán kívül - miszerint a szekrények üresek voltak - alátámasztja az állandó életvitelszerű lakottság hiányát az a jegyzőkönyvben rögzített tény is, hogy a konyhai szekrénysor nincs kész, a vizesblokk félkész állapotú, a bojler, tusolótálca nincs felszerelve, a 90 cm-es hűtő üzemen kívüli állapotú, amit az iratok között elfekvő fényképfelvételek ugyancsak alátámasztottak. Az állandó életvitelszerű ott lakás feltételezi, hogy az érintett személy az állandó, mindennapi élethez szükséges személyes dolgait, ingóságait a lakásban tartja, értve ezalatt a ruhákat, cipőket, kabátokat. A fürdőszobát rendszeresen használja, amelynek nyomai - tisztálkodó szerek, törölközők - a fürdőszobai felszereltségben jelennek meg. A konyhában étkezéshez, főzéshez szükséges eszközöket, edényeket, tányérokat használnak, a hűtőt rendszeresen üzemeltetik és abban élelmiszereket tárolnak, ágyneműt, függönyt, szárítót, kávéfőzőt használnak. A perben rendelkezésre álló, a helyszínről készült fényképfelvételeken ennek a nyomai és ezek a körülmények nem látszanak, a helyszínről készült jegyzőkönyvben foglaltak sem támasztják alá az állandó életvitelszerű ott lakást. Ezt a tényt igazolja az is, hogy a tüzeset időpontjában a felperes és házastársa maga sem aludt az ingatlanban, a felperes nem volt elérhető. **O. Gy.** a rendőrség által közvetlenül a tüzesetet követően felvett jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomásában maga is azt erősítette meg, hogy a telepet és épületeket előző nap 17 óra 30 perckor maga zárta be. Az elsőfokú bíróság értékelését és következtetéseit támasztja alá továbbá **K. Z.**nak 2011. június 22-én a ...i Rendőrkapitányságon tett tanúvallomása, amelyben úgy nyilatkozott, hogy „Maglódról hazajöttünk Pestre a ... utcába”, valamint **S. I.-**, aki a 2011. június 25-i rendőrségi jegyzőkönyvben (4. oldal) arra a kérdésre, hogy ki merre távozott tudomása szerint, úgy nyilatkozott, hogy „a Kővári úr is a ... utcában lakik, engem elvittek a házamig, én ott kiszálltam, ők mentek is haza”. E tanú arról nyilatkozott, hogy aznap **K. Z.**nal a biatorbágyi tűzéptelepen jártak, ahol ő fűnyírási munkát végzett, majd együtt jöttek el 17 óra körül, és Kőbányára a ... utcába mentek. Mindez azt igazolja - figyelembe véve a további bizonyítékokat is -, hogy **K. Z.** és felesége a felperes életvitelszerűen nem a perbeli biatorbágyi ingatlanban élt és lakott, hanem a felperes férjének az ingatlanában.

A másodfokú bíróság nem osztotta a felperes álláspontját a tekintetben, hogy az ingatlan életvitelszerű állandó lakottságának hiánya nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében. Az a körülmény, hogy a tűzéptelepen csak délután 17 óráig tartózkodtak, majd onnan mindenki távozott és az ingatlan éjszaka teljes felügyelet nélkül maradt - figyelemmel a szándékos gyújtogatással megvalósított tüzre, mint biztosítási eseményre - tette lehetővé, hogy idegenek az ingatlan területére éjjel észrevétlenül bejussanak, és az ott található faforgács felhasználásával tüzet gyújtsanak. Ehhez nyilvánvalóan hosszabb időre volt szükség, mivel az ingatlanban található faforgácsot szórták szét, és azt próbálták meggyújtani, amelyhez a szakértői megállapítások szerint égésgyorsítóként gázolajat használtak.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte **O. Gy.** vallomását a bizonyítékok köréből, amelynek indokát részletesen kifejtette ítéletében is. **O. Gy.** tanúvallomásával összefüggésben az elsőfokú eljárás során éppen a felperes hivatkozott arra és jelentette be a bíróság számára, hogy a tanúval vitája van, mivel nem engedi be a pátyi ingatlanába, továbbá különböző eljárások vannak folyamatban közöttük (51. jkv.). Ezzel maga utalt arra, hogy **O. Gy.** elfogulatlan tanúnak nem tekinthető, amellettt hogy a tanú szavahihetőségét megkérdőjelezte a bírósági eljárásban a tűzéptelepkénti működéssel kapcsolatban utóbb a felperesével is ellentétes nyilatkozata, valamint az, ahogyan a korábbi - a rendőrség előtt tett, ezzel ellentétes - tanúvallomását próbálta magyarázni. A rendőrség által felvett tanúkihallgatási - 2011. június 10-én kelt - jegyzőkönyv egyértelműen rögzítette **O. Gy.** vallomását, miszerint a telephely 2009 decembere óta hivatalosan nem üzemelt, ennek ellenére mégis folyt munkavégzés, amelyre nem volt engedély. Azt is elmondta a tanú, hogy

S. A. nevezetű személynek adta el a telephelyet, ennek ellenére a tárgyaláson egyértelműen állította, hogy a tüzeset időpontjában tüzelőanyag és építőanyag-kereskedés már nem folyt. E nyilvánvalóan ellentmondásos két nyilatkozat alapvetően teszi kétségessé O. Gy. szavahihetőségét az egyéb, így a perbeli ingatlan lakottságát illető tanúvallomása tekintetében is. Az iratok között 18/F/1. sorszám alatt elfekvő, a Biatorbágy Város Jegyzőjének 2012. augusztus 8-án kelt tájékoztatása szerint 2000. december 13. napjától a perbeli ingatlan működési engedéllyel rendelkezett építőanyag és szaniter áru, valamint háztartási tüzelőanyag forgalmazására az ... Bt. nevére, melyben **Bné B. M.** kültagként tevékenykedett. A tájékoztatás tartalmazza azt is, hogy az ... Bt.-t a céginformációs rendszer adatai szerint 2011. június 16-án megszűntnek nyilvánították, ezért a kereskedőt a kereskedelmi nyilvántartásból 2012. április 16-án törölték. Mindez O. Gy. tárgyaláson, a hamis tanúzás törvényi következményére történő figyelmeztetés ellenére tett vallomásával szemben egyértelműen azt támasztotta alá, hogy az ingatlanban változatlanul, a Vagyonőr Vállalkozói Vagyonbiztosítás megszűnését követően is vállalkozási, építő- és tüzelőanyag kereskedés folyt, valamint az is igazolást nyert - utóbb a felperes által is elismerten -, hogy ezzel egyidejűleg faipari tevékenység is folyt. Az iratokhoz csatolt fényképfelvételek között található az ingatlan bejáratát bemutató fénykép, amelyen az ingatlan kerítésén kihelyezve a tűzéptelep és a fatelep felirat látható.

Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a felperes mint biztosított a szerződés megkötésekor a biztosító kockázatvállalását érintő lényeges kérdésben - az ingatlan állandó jelleggel lakott-e, illetőleg, hogy ott vállalkozói, építőanyag kereskedő tevékenység folyik - a biztosítóval valótlán körülményeket közölt, illetve elhallgatta az építőanyag kereskedelmi tevékenységet. Ezek a tények közrehatottak a biztosítási esemény bekövetkeztében, így az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a biztosító a Ptk. 540.§ (3) bekezdése alapján mentesül a felelősség alól. Nem értett egyet a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében írtakkal, miszerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherre való helyes kioktatás ellenére a rendelkezésre álló bizonyítékokat a bizonyítási teher megfordításával értékelte, és a felperestől várta az állandó életvitelszerű lakottság bizonyítását, majd ennek hiányát a felperes terhére értékelte. Az eljárás során maga a felperes indítványozott több tanút annak érdekében, hogy az állandó ott lakását bizonyítsa, majd ezen indítványaitól elállt. Ennek hiányában is a rendelkezésre álló, fentiekben hivatkozott bizonyítékok alátámasztották az alperes e körben előadott védekezését, és az alperes által bizonyítandó azon tényállítást, hogy a felperes állandó jelleggel, életvitelszerűen nem lakott a perbeli ingatlanban, amelyre Családi Otthonbiztosítást kötöttek, illetve módosítottak 2010-ben. Önmagában az a felperes fellebbezésében hivatkozott körülmény, hogy a biztosítás nem lakás célú helyiségre és vállalkozói tulajdonra is kiterjedt, nem eredményezi azt, hogy a biztosító a módosítás időpontjában tudomással bírt volna az építőanyag kereskedelmi tevékenység felperes általi tényleges folytatásáról, mivel nem vitatottan az 1. számú épület még építés alatt állt, ott a tüzeset időpontjában is építőanyagot tároltak, valamint a két épületen kívül egyéb építmények is voltak a területen. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a biztosító a benyújtott ajánlat alapján a tűzéptelepkénti építőanyag és tüzelőanyag kereskedelmi tevékenységről is értesült volna. Osztotta a másodfokú bíróság azt az ítéleti megállapítást, hogy a kereskedelmi tevékenység általában nagyobb kárveszélyt jelent, tekintettel arra, hogy a periratokból is kitűnően a nappali órákban az ingatlan kerítése folyamatosan nyitott állapotban volt, a területre bárki beléphetett vásárlási célból, ezáltal lehetősége nyílt arra, hogy az ingatlant megsemmisítse, arról információkat gyűjtsön, valamint az ingatlan területén található tüzelőanyag, így a két kamionnyi fa brikett, ami a peradatok szerint is égő állapotban volt, mint gyúlékony anyag önmagában fokozott tűzveszélyt jelentett.

A Fővárosi Ítéletábróla a kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését - részben kiegészített és módosított indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezésre tekintettel a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes ügyvédi munkadíjából álló a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel megállapított 200.000,-Ft + áfa összegű munkadíjának megfizetésére, valamint illetékfeljegyzési jogára tekintettel kötelezte a 6/1986. (VI. 23.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt 2.500.000,-Ft fellebbezési illeték állam javára való megfizetésére.

Budapest, 2015. év december hó 3. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Buglyó Gabriella s.k.
előadó bíró

. Ócsai Beatrix s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő